

Vest-Agder-museet

– vi forteller din historie

Strategisk plan 2023-2027

Visjon

Sammen skal vi flytte grenser

Slagord

Vi forteller din historie

Verdier

Ekte

– vi holder det vi lover og er til å stole på. Dette skal vi forsterke gjennom originale gjenstander og historier som bekrefter og utfordrer.

Kreative

– vi tar initiativ, er åpne, tenker nytt og er løsningsorienterte i møte med publikum, hverandre og omverden. Vi skal være et levende museum som skal berøre og begeistre.

Mål

Som Sørlandets største museum skal Vest-Agder-museet gi publikum opplevelser og ny innsikt gjennom forvaltning, forskning, formidling og fornying.

Samlingene skal sikres og forvaltes slik at de også kan være en kunnskapsbase og ressurs for kommende generasjoner.

Målgrupper (museets tilbud rettes særlig mot)

Vest-Agder-museet har et stort spenn i typer museer. Det er derfor ikke hensiktsmessig å definere en felles målgruppe for hele institusjonen.

Tydlig definerte og differensierte målgrupper defineres for det enkelte museum/avdeling. Tilbud og markedsføring spisses opp mot dette.

Strategi

VAM skal være en attraktiv, ekte, fleksibel og kreativ faginstusjon. Museet skal være en aktuell, relevant, nyskapende og oppdatert samfunnsaktør.

Vest-Agder-museet skal være en viktig aktør i landsdelens utvikling av kulturturisme.

For å sikre VAM som en sterk faginstusjon innen forskning, formidling og forvaltning skal museet arbeid for økt synlighet og øke egeninntjeningen.

Museet skal være en aktør i det grønne skifte og bidra til oppfyllelsen av FNs bærekraftsmål.

Muligheter

- Museet har en stab av godt kvalifiserte medarbeidere.
- Det er stort engasjement og lokal interesse for kulturhistorie.
- Fylkeskommunen og kommunene har stor bevissthet rundt sine museer.
- Vest-Agder-museet har en nasjonal og internasjonal posisjon og løser flere nasjonale oppgaver.
- I alle avdelinger ligger potensiale for en spennende utvikling.
- Etableringen av et samlet Agder.

Utfordringer og særlige fokusområder

- Nytt museumsbygg og magasin.
- Publikumsfasiliteter og universell utforming ved avdelingene.
- Økt fokus på bærekraftig virksomhet og konsekvenser av klimaendringer.
- Stort etterslep innen bygningsvedlikehold og samlingsforvaltning.
- Overføring av håndbåren kunnskap.
- Trang økonomi og for små driftsmidler i forhold til oppgavene som skal løses.
- Stadig nye lovpålagte oppgaver, samt økte krav til rapportering til tilskuddsgivere krever mye ressurser.
- Fornyning og utvikling av avdelingenes publikumstilbud.
- Markedstilpassing av museets tilbud.

Posisjon/faglige fokusområder

VAMS faglige fokusområder er:

- Avdelingenes og regionens egenhistorie/lokalhistorie
- Krigs- og militærhistorie, med fokus på 2. verdenskrig og kald krig
- Maritim historie med fokus på plastbåtens historie og betydning
- Industrihistorie med fokus på dokumentasjon og egne teknisk-industrielle anlegg
- Samfunnsrolle
- Bygningsvern

VAM skal i planperioden konsolidere og videreutvikle sin posisjon:

- Regionalt og lokalt innenfor besøksmålenes og regionens lokalhistorie, bygningsvern og militærhistorie.
- Regionalt og nasjonalt som forvaltere og formidlere av de to nasjonale militærhistoriske anleggene/minnesmerkene Møvik fort og D/S Hestmanden og de historiene de representerer.
- Regionalt og nasjonalt innenfor arbeidet med teknisk-industrielle anlegg og med plastbåtens historie og betydning
- Regionalt, nasjonalt og internasjonal innenfor museets samfunnsrollearbeidet.

Faglige fokusområder for den enkelte avdeling

<p>Flekkefjord museum:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Fortelle Flekkefjords historie.2. Være et møtested i byen. <p>Lista museum:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Fortelle Listas historie, her under Listas militære betydning under 2. verdenskrig2. Være et økomuseum med "on site" formidling (Hervoll mølle, Østhassel redningsstasjon). <p>Sjølingstad Uldvarefabrik:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Bevares som et autentisk teknisk industrielt kulturminne.2. Være en levende museumsfabrikk. <p>Mandal museum og Vigeland hus:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Fortelle Mandals bys historie2. Vise frem og formidle historien til og verk av de fem store kunstnerne. <p>Gimle Gård</p> <ol style="list-style-type: none">1. Bevares som et autentisk kulturminne/tidskapsel, samtidig som den er en tilgjengelig kulturarena.2. Formidle historien om menneskene som bodde der og betydningen av Gimle gård for tiden de levde i. <p>Kristiansand museum:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Utvikles til et levende og relevant friluftsmuseum med fokus på bygningshistorie, boligkultur og "livet mellom husene".2. Ivareta museets ansvar innen bygningsvern, og arbeide for å bli en lærings- og kompetansearena for bygningsvern. <p>Kristiansand kanonmuseum:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Bevares som et mest mulig autentisk militærhistorisk og teknisk industrielt kulturminne.2. Sette Møvig inn i en internasjonal kontekst.	<p>Nytt museumsbygg på Odderøya:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kristiansands bys historie, byens betydning for omlandet – og omlandets betydning for byen.2. Formidling av regionens maritime historie. <p>Odderøya museumshavn og Odderøya for øvrig:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Museumshavn for mindre båter og formidling av kystkultur og områdets nyere maritime historie.2. Formidle kulturminnene knyttet til militærhistorien og Kristiansand som karantenehavn. <p>Setesdalsbanen:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Bevares som et autentisk teknisk industrielt kulturminne.2. Nasjonalt ansvar for å bevare norsk 1067 mm jernbanehistorie. <p>Hestmanden:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Nasjonalt minnesmerke for krigsseilerne og formidlingsarena for deres historie.2. Seilende skip som autentisk kulturminne med tilrettelagt visuell formidling. <p>Tingvatn</p> <ol style="list-style-type: none">1. Formidle kulturhistorien på Tingvatn spesielt og i Indre Agder generelt.2. Å gi folk større innsikt i jernalderens/folkevandringstidas historie gjennom levende, forskningsbasert formidling og eksperimentell arkeologi.
--	--

Langsiktige mål og overordnede tiltak - Synlighet, fart og retning

Forventninger angitt i bl.a. stortingsmeldinger om museum og kulturmiljøvern, regionale planer som f.eks. Regionplan Agder 2030, påvirker museets arbeid og er lagt til grunn for museets strategiske plan. ICOMs regelverk er førende for museet arbeid.

Relevant formidling

Hovedmål: Et variert og begeistret publikum, som har lært noe, snakker engasjert om oss og ønsker seg tilbake.

Delmål:

1. Etablere nytt museumsbygg på Odderøya som en viktig møteplass og utstillingsarena.
2. Bedre publikumsfasilitetene ved Kristiansand museum og Mandal museum (nybygg/ombygning, fokus på universell utforming)
3. Etablere nye, varierte og aktuelle utstillinger.
4. Involvere lokalbefolkning og nye brukergrupper.
5. Bruke kurs og håndbåren kunnskap aktivt som del av formidlingen.
6. Møte publikum på nye og andre arenaer.
7. Kommunisere med publikum i ulike kanaler.
8. Koble fysiske gjenstander og kulturminner, immateriell kulturarv og digitale muligheter i formidlingen
9. Styrke koblingen mellom forskning, forvaltning, formidling og markedsføring.
10. Øke universelt utformet formidling og opplevelser i museet.
 - a. 12. Hvert år:
 - b. Lage fem nye utstillinger til *DigitaltMuseum*.
 - c. Ha én fysisk *vandreutstilling*, enten under utvikling eller «på vandring».
 - d. Ha ett pågående *digitalt* formidlings- og utviklingsprosjekt.
 - e. Ha ett *felles utviklingsprosjekt* med aktivitet og fokus på flerbruk og involvering.
 - f. Gjennomføre ett *evalueringsprosjekt* innen innholds- og publikumsutvikling.
 - g. Ha minst ett *nytt publikumstilbud* (utstilling, undervisningsopplegg, aktivitet, digital opplevelse etc.) på *hver avdeling*.

Helhetlig samlingsutvikling

Hovedmål: VAM har oversikt over samlingene og deres tilstand. Nye inntak er relevante og gjenspeiler samfunnet og museets faglige fokusområder.

Delmål:

1. Museets samlinger registreres på overordnet nivå.
2. Alle inntak skal være i tråd med innsamlingsplan/museets faglige fokusområder og være vurdert av inntakskomiteen.
3. Grappa for materiell samtidsdokumentasjon sikrer inntak av gjenstander som dokumenterer viktige hendelser, samfunnsdebatter eller aspekter ved folks hverdag i innværende år/nære fortid.
4. Primus benyttes i samlingsarbeidet. Publisering og tilgjengeliggjøring skjer på DigitaltMuseum og Agderbilder.
5. Oversikten over bygningssamlingens fysiske tilstand holdes oppdatert og bygningenes kulturhistoriske- og formidlingsverdi kartlegges.
6. Spectrums prosedyrer i samlingsforvaltningsarbeidet innføres.
7. Prioritere i samlingene, noe som også innebærer avhending.

Trygg ivaretagelse

Hovedmål: Samlingene oppbevares, forvaltes og vedlikeholdes på en tilfredsstillende måte

Delmål:

1. Etablere nytt museumsbygg på Odderøya, som bl.a. inneholder formidlingsarealer og konserveringsverksted.
2. Flytte inn i nytt magasin, og restrukturere de eksisterende.
3. Samarbeide med Nasjonalbiblioteket om digitalisering og magasinering av foto og AV-materiale.
4. Museets antikvariske bygningsmasse skal i planperioden ha en bedret tilstandsgrad. Det er et mål å styrke ressursene og den faste staben knyttet til antikvarisk bygningsvedlikehold.
5. Den håndbårne kunnskapen knyttet til relevante avdelinger skal gjennom opplæring og dokumentasjon sikres i organisasjonen.
6. Oppdatere og følge opp sikringsplanen med søknader om tilskudd og gjennomføring av tiltak.
7. Følge opp «Museumsmeldingens» mål om forutsigbare rammer for drift og vedlikehold av fartøyer, teknisk-industrielle anlegg og museumsbaner, samt omorganiseringen av forvaltningen av forsvarets/forsvarsmuseets gjenstander og kulturminner.

Solid kunnskapsproduksjon

Hovedmål: VAM driver aktiv kunnskapsproduksjon og er førstevalget i kulturhistoriske spørsmål innen våre faglige fokusområder.

Delmål:

1. Ha gode forskningsrutiner og forske med høy kvalitet.
2. Prioritere og tilrettelegge for forskning og solid kunnskapsproduksjon bredt i organisasjonen.
3. Arbeider for at aktuelle ansatte får NMF-godkjenning, og bidra til at ansatte kan oppnå PHD-grad.
4. Legge til rette for relevant kunnskapsutvikling, etter- og videreutdanning innen de fagfeltene museet sysselsetter.
5. Ansatte skal produsere og utvikler kunnskap innenfor et bredt, men relevant, spekter av fagområder og legger til rette for at den nye kunnskapen brukes aktivt i museets arbeid og utvikling.
6. Videreutvikle publiseringsvirksomheten på analoge og digitale flater.
7. VAMs ansatte er kunnskapsbærere både lokalt, nasjonalt og internasjonalt, men stiller også kritiske spørsmål til etablerte sannheter.
8. Gi ut en trykt publikasjon hvert år.

Aktiv samhandling

Hovedmål: VAM er en aktiv og relevant samarbeidspart, både med institusjoner, lokalsamfunn, frivillige miljøer og enkeltpersoner.

Delmål:

1. Avdelingene skal være viktige faglige og sosiale møteplasser i sine lokalsamfunn. Museet skal involvere lokalbefolkningen i formidlings- og utviklingsprosjekter.
2. Vest-Agder-museet skal videreføre samfunnsrollearbeidet gjennom formidlingsprosjekter og vitenskapelige forskning og har mål om samarbeidsprosjekter lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Samfunnsrollearbeid er knyttet til å løfte tabubelagte temaer og gi en stemme til de underkommuniserte historiene.
3. Frivillige er en viktig ressurs i museet og VAM skal videreutvikle samarbeidet med frivillig lag, foreninger og enkeltpersoner.

4. Ha tett samarbeide med andre museer, arkiv, forskningsinstitusjoner og universitets/høgskolesektoren.
5. Deltar aktivt i faglige nettverk.
Samarbeider med andre organisasjoner og enkeltpersoner når det gjelder markedsføring, kulturturisme og museumsfaglige spørsmål
6. Følge opp Regionplan Agder/Regionplan Lister og arbeidet for å etablere Lister som en folkevandringstidsregion.
7. Bidra aktivt til utviklingen av museums- og arkivsektoren i Agder.

Forretning

Hovedmål: VAM har en økonomi som sikrer stabil drift og muligheter for utvikling.

Delmål:

1. Søke ekstern prosjektfinansiering fra private stiftelser, fond og bedrifter. Spre og øke kompetansen i organisasjonen på dette arbeidet.
2. Øke antall besøkende.
3. Øke egeninntjeningen.
4. Videreutvikle og profesjonalisere museumsbutikkene og øke inntjeningen fra disse.
5. Være en viktig aktør i landsdelens arbeid med kulturturisme.
6. Følge opp og videreutvikle museets vedtatte digital strategi.
7. Videreføre arbeidet med økt salg av billetter og opplevelser på digitale flater.
8. Løpende kvalitetssikre rutiner for god økonomistyring.
9. Kontinuerlig etterstrebe stordriftsfordeler og god ressursutnyttelse.
10. Arbeide for økte driftsrammer ved avdelingene.

Organisasjonsutvikling

Hovedmål: Tydelig organisasjon med godt arbeidsmiljø, god kommunikasjon og informasjon som gjør at kompetente personer søker og blir.

Delmål:

1. Videreutvikle og tydeliggjøre organisasjonen og ansvarfordelingen i museet, slik at den er skodd for oppgavene som skal løses.
2. Utvikle samarbeidet på tvers i organisasjonen gjennom tverrfaglige prosjekter, erfaringsutveksling og involvering.
3. Sikre et godt og helsefremmende arbeidsmiljø, både fysisk og psykososialt.
4. Ferdigstille et avdelingsovergripende system for internkontroll og HMS

5. Løpende kvalitetssikre rutiner for personalforvaltning og generell administrasjon.
6. Sikre god informasjonsflyt og gode rutiner for involvering og medvirkning av ansatte.
7. Ha en god basisbemanning, som suppleres med prosjektansatte knyttet til særlige prosjekter og arbeidstopper.
8. Legge til rette for kompetanseheving.
9. Markere oss i museumslandskapet og være en attraktiv arbeidsplass for de beste fagpersonene innen våre satsingsområder.